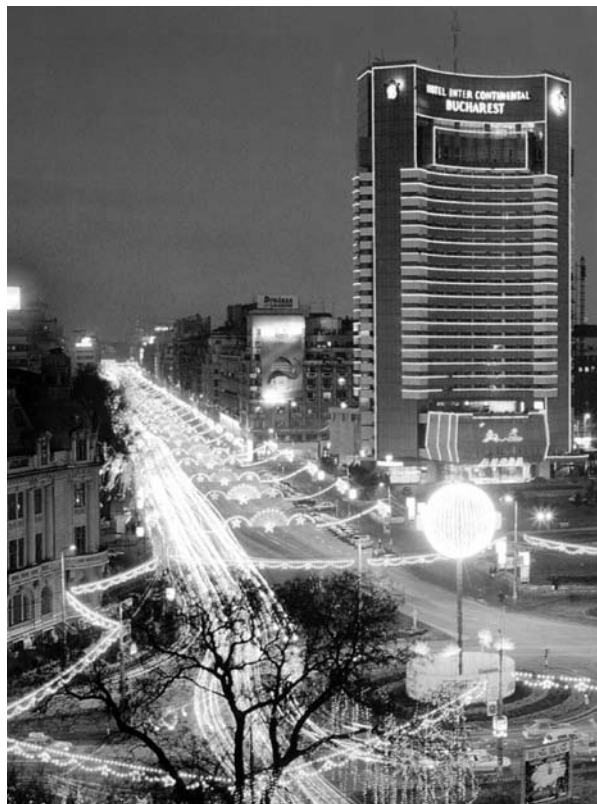

Bukarestben, 2010-ben

A Duna Stratégia kezdeményezői – egyes források szerint – a dél-német tartományok (Baden-Württemberg és Bajorország) voltak, mások (például egy, az eseményen részt vevő osztrák diplomata) szerint Ausztria és Románia kormányától származik az indítvány. A Duna-térségben a nemzetek és országok közti történelmi ellentéteket (német–francia mintára) a magyarok és a románok között kellene feloldani. Mennyire van távol a realitástól az, hogy megszületik ez a kétoldalú történelmi felismerés? Találtatik-e olyan politikus – mindkét oldalon –, aki nemcsak felismeri az egymásrautaltság kényszerét és az együttműködésben rejlő kölcsönös előnyöket, de erővel is rendelkezik saját szélsőségei ellen? A német–francia kapcsolatrendszer alapvető átalakításához olyan történelmi mértékben is kiemelkedő személyiségekre volt szükség, mint amilyen a német Konrad Adenauer

és a francia Charles de Gaulle. Akadnak-e vajon a Duna-térségben manapság utódaik?

Bukaresti magyar barátaink, akik jól ismerték az Európai Utas két évtizedes tevékenységét, arra a kérdésünkre, hogy mit tehet a folyóirat a román–magyar kapcsolatok javításáért, ezt válaszolták: –Mutassátok meg Románia sokszínűségét, regionalizáltságát! Azt, hogy azonosságán belül is mennyire más Dobruzsza és Olténia vagy az egzotikus Duna-delta és az évszázados kultúrájú Nagyszeben, hogy Erdély milyen különleges régiója nemcsak Romániának, de Európának is, és hogy Székelyföld szuverén egysége, homogén magyar identitása (esetleg autonómiája) – ez a felismert és felmutatott gazdagság, változatosság – növelheti a Román Köztársaság nemzetközi reputációját. Nos, a hallott javaslatok szellemében mi most két román értelmiségit szólaltatunk meg. Horia-Roman Patapievi

(Románia külföldi kulturális intézeteinek elnöke) eszéit magyarul az Európai Utas jelentette meg a 90-es évek közepén. A vele folytatott beszélgetés nemcsak ettől volt oldott hangulatú, hanem azért is mert a beszélgetőtársként és tolmácként működő Beke Mihály András (a bukaresti Magyar Kulturális Intézet korábbi vezetője) régi és személyes barátja Patapievici úrnak. Másik interjúalanyunk, Dorin Matei történész pedig 2009-ben részt vett Budapesten egy olyan román–magyar történeztalálkozón, amelyet nagy érdeklődéssel kísért közönségtalálkozó követett a Közép-európai Kulturális Intézetben. Ezen a magyar *História* folyóirat és annak román testvérlapja, a *Magazin Istoric* szerkesztői beszélgettek oldottan, közérthetően történelemről, szakmáról, Európáról.

Még egy észrevétel: Horia-Roman Patapievici irodája, amely egyben dolgozószobája is, tele van festmé-

nyekkel, szobrokkal. Láttunk a falon ortodox egyházi jeleneteket és Matisse könnyedségű, szép aktokat. Maga a hivatal épülete egykori bojár palota, amely a régi, gazdag és szép Bukarestet idézi. Dorin Matei szerkesztőségében viszont a 80-as évek magyar, cseh, lengyel szerkesztőségeiben éreztem magam – ilyen képet mutatott a 80-as években a budapesti *Valóság* szerkesztősége, a prágai – akkor még szegény – Kafka Intézet vagy az ugyancsak prágai *Přítomnost* szerkesztősége. De Krakkóból a *Znak* munkatársai is otthonosan érezték volna magukat a könyvek, újságok zűrzavarában.

Bennem mindkét beszélgetőtársunk szeretetreméltó kolléga benyomását keltette. Ismerős, rokonszenves és (kelet-közép-) európai értelmiségiet. Akikre lehet számítani egy Duna-völgyi kulturális együttműködésben.

MP